

Twegibiet Tikka Malti 5b

Paġna 7

A

1. a
2. a
3. ċ
4. ċ

Paġna 8

B

1. 6
2. 3
3. 5
4. 2
5. 1
6. 4

Ċ

1. Couvre Porte
2. Din bdiet tinbena f'Mejju tal-1681 għax kien dakinhar li tqiegħdet l-ewwel ġebbla.
3. Mattia Preti
4. Il-Monument tal-Helsien
5. Dan kien il-Forn Navali Rjali.
6. Kienu jaħmu l-gallettini u l-hobż. Illum fih hafna oġġetti mill-istorja.
7. Minhabba l-għedewwa. Jekk jiġu biex jattakkaw, itellgħu l-pont u ma jkunux jistgħu jidhlu.
8. Mit-Torok jew mill-pirati tal-baħar

D

1. tqiegħdet, numru
2. riħa tfuħ hafna
3. ma għajjuxt
4. Peress li fil-Birgu hemm hafna binjiet antiki, marbuta magħhom għandhom hafna u hafna stejjer.

Paġna 9

A

1. knejjes
2. belt
3. sebbah
4. kbar
5. twieled
6. lavur
7. erbgħa u għoxrin, tlieta

B

Malti - Malta - sbatax - pitturi - sagri - l-knejjes - Kavallieri - isebbahhom - halliena - sitta u tmenin

Ċ

bravu - sbieħ - diffiċli
żghira - siewi - enormi
sagri - sabiħ - sinjuri

Pagna 10

A

qanfed -  af af - pa pa  - qandel -  empel - haxwex - teftef - kaxkar

Ċ

b- -w-r,  -k- -k
f-r-f-x, g- -w-r
 -q- -q, f-x-k-l
h-x-w-x, k-x-k-r
m- -l-q, l-h-l-h

Pagna 11

A

tertaq - wahwah
dardar - keskes
haxwex - xandar
dendel - mexmex
zegleg - gemgem

B

 ar ar,  -r- -r
bandal, b-n-d-l
lahlah, l-h-l-h
ge wer, g- -w-r
 ajpar,  -j-p-r
laqlaq, l-q-l-q
habrek, h-b-r-k
bahbah, b-h-b-h
 en el,  -n- -l
berbaq, b-r-b-q

Pagna 12

A

iħabirku, fixklu, kesksu, damdam
 ar ar, tharbtu, iparpru

Pagna 13

A

zanzan - sefsfu
xaqleb - parpru
xengel -  af fu
tanbar - farfru

tektek - ħabirku
rembel - kaxkru

B

1. imperattiv
2. mamma
3. mamma
4. imperattiv
5. imperattiv
6. imperattiv
7. mamma
8. mamma
9. imperattiv

Paġna 14

A

1. iċċapċap
2. tkaxkar
3. iċċafċaf
4. iżanzan
5. ibaqbaq
6. ifexfex
7. ipaqpaq
8. ikarwat
9. iċċekċek
10. ifesfes
11. imeċlaq
12. iqarmeċ
13. iħarħar
14. idamdām

Paġna 16

1. Nies lebsin ta' kavallieri/bnadar iperpru
2. Il-Forti Sant'Iermu
3. Parata
4. Ta' kavallieri. Ghax qed jirreċtaw xi parti mill-istorja ta' Malta
5. Illum / Fiż-żminijiet tal-lum
6. Meta l-kavallieri kienu l-Birgu
7. Biex nibqgħu niftakruhom fl-istorja ta' pajjiżna

Paġna 17

Caption:

Parata fil-Belt Valletta / Il-pulizija jfakkru żmien l-Ingliżi

Paġna 18

A

1. Veru
2. Veru

3. Falz
4. Falz
5. Veru
6. Veru

Pagani 18-19

B

1. ċ
2. a
3. ċ
4. a
5. ċ
6. a

Pagna 19

Ċ

1. vicin tal-Imgarr
2. tneħhi l-hamrija bil-mod biex issib il-fdalijiet
3. hemm il-provi
4. kmamar żghar
5. għoljin hafna hafna
6. hammigna l-arja

Pagna 21

A

1. Falz
2. Veru
3. Veru
4. Falz
5. Falz
6. Falz
7. Veru
8. Veru

Pagna 22

B

Maia, Alex, purtella, remissa, nies, Don Monroi, rrabjati, kerha, mejjet, tifel, folla, shih

Ċ

1. Wara purtella fir-remissa ta' Ġamri
2. Bil-magna taz-żmien li kienu sabu fil-kantina
3. Fi żmien Don Monroi fis-sena 1426
4. Kienu qed jaraw hafna nies irrabjati u jghajtu
5. Kellu żewġ subien. Wiehed Neriku li kien fuq tiegħu u huh li kien għazzien
6. Kien inkwetat li ibnu jigrilu xi haġa

7. Kienu f'qagħda hażina u kerha. Kulhadd kien mejjet bil-ġuħ u l-Maltin kienu qed iqumu kontra min kien qed imexxihom.
8. Fis-sistema fewdali, ir-re kien jikri l-gzejjer lin-nies sinjuri u dawn, imbagħad, jagħmlu li jridu bin-nies li jgħixu fuqhom.

D

1. wissiehom, folla, irvellijiet
2. jiddispjaciħ li bdiet ġurnata ohra ghax ghazzien
3. m'ghandna xejn
4. kisra ħobż

Paġna 23

A

1. magni
2. l-ikbar
3. iżgħar - l-iżgħar
4. antika - antiki
5. tlieta
6. wiċċhom
7. kelma
8. buttuniet

B

(eżempji)

- ghamara - karozza
gandlier - ġizirana
kaxxa - tifla
kamra - mejda

Paġna 28

A

1. Veru
2. Falz
3. Falz
4. Falz
5. Veru
6. Veru
7. Falz
8. Falz
9. Falz
10. Veru

B

1. unika
2. tmenin
3. Imnehirha u geddumha
4. l-ikel
5. funtana

6. taqbeż
7. jizen
8. tinkwieta

Pagna 29

Ċ

1. Xiha għakka, mgħawġa ganċ, għajnejha fil-hofra
  2. Tagħtihom hafna ikel u tiddefendihom mill-għedewwa
  3. Tinsa li mhix xi tifla żgħira
  4. Bl-iskateboard
  5. Ir-razzett kien kbir u kellu hafna kmamar u ġnien kbir hafna li fih kellu xi funtani u trampolin
  6. Inhasdu
  7. Huma u jaqbzu t-tfal ma kellhom għadam iċaqċaq
10. Il-mamà, għax fl-ahħar tgħidilha li qed tinkwetaha u li xi darba għad jiġrilha xi haġa

D

1. waħda tinkiteb, qawwija u shiħa, ma qalet xejn
2. għajnejha għajjiena u mdaħħlin 'il ġewwa
3. qalbha tajba
4. iċaqċaq

Pagna 30

A

1. Charlie
2. generazzjoni
3. tifsira
4. tidhqu
5. iktar
6. isbah - l-isbah
7. maghrufa
8. tal-

B

kummiedja, tbissima, tidhaq, Mr Bean, Laurel, Hardy, żminijiet, għan, nidhqu

Ċ

diversi - l-iktar
popolari - jispiċċaw

Pagna 31

A

ħabrek - ħabirku
żanzan - żanznu
meċlaq - meċilqu
żarżar - żarżru
tqarben - tqarbnu

qarmeċ - qarmċu
sefter - seftru
xaqleb - xaqilbu

B

1. harbxu
2. žanžan
3. ċanfar
4. rembel
5. ċempel
6. gerfex
7. werżqu

Paġna 32

A

tqandilx - tqandlux
tfixkilx - tfixklux
trembilx - tremblux
tkaxkarx - tkaxkrux
tberbaqx - tberbqux
tbażwarx - tbażwrux
tqanfidx - tqanfdux

B

Twerżaqx - tmeċlaqx - Tgergirx - Tpaċpaċx

Paġna 33

A

1. jinħanqu
2. se nixtru, se naqbżu
3. jiktbu
4. noħlom
5. se jiġbdu
6. inqum
7. se jiżfnu
8. Se ninžel, nixrob

B

1. se jisraq
2. se taħdem
3. se jiftaħ
4. se jikxef / se tikxef
5. se tikser / se jiksru
6. se jixraq
7. se jidhol
8. se jidhaq

Paġna 34

Ċ

1. a. tħarbat
b. se tħarbat
2. a. jaqsmu
b. se jaqsmu
3. a. Jaqbad
b. Se jaqbad
4. a. tfixkel
b. se tfixkel
5. a. Jaqsam
b. Se jaqsam
6. a. jqandel
b. se jqandel

Paġna 35

A

1. Veru
2. Falz
3. Veru
4. Falz
5. Veru
6. Veru
7. Falz
8. Veru
9. Veru
10. Falz

Paġni 35-36

B

1. a
2. ċ
3. b
4. a
5. ċ

Paġna 36

Ċ

1. Omm, qroqqa, bajd, flieles
2. dar, tiben, bajd, qroqqa
3. hin, bajd
4. qam, nfaqa'

D

1. a
2. ċ
3. b

Pagna 38

A

1. Festini Favoluži
2. in-Nadur
3. bżonnijiet / prezzijiet / dekorazzjonijiet / regalini / festini
4. festin, sit
5. favoluži, tajbin, professjonali
6. ixtri, ċemplilna, idhol
7. u
8. €100

B

1. Affarijiet li għandhom x'jaqsmu mal-festini
2. Il-prezzijiet huma tajbin
3. Itih servizz ta' tizzjin professjonali b'xejn
4. Billi ċċempel jew tidhol fis-sit elettroniku tagħhom

Pagna 40

A

- ferħan - fqir
qasira - sewda
baxxa - miftuħ
mahmuġ - kwieta
żghira - sabih
kerha - helwa

B

1. Din il-mara l-itwal tad-dinja.
2. Art b'kemm jaraw għajnejk.
3. Ix-xemx il-favorita tiegħi.
4. Dan il-film tajjeb għat-tfal.
5. Qalulna li l-ħruġ minn hawn.
6. It-tmiem tal-ktieb interessani l-iktar.
7. Ahna morna naraw liż-żagħżuġ.
8. Il-habib tiegħi ma daħaqlix.
9. Il-pazjent ikun l-isptar.
10. It-tifel jorqod matul il-lejl.

Pagna 41

Ċ

1. taħt
2. wara
3. wara
4. barra
5. fuq

D

- tehxien - tibki - titla' - tonfoq - titfi - tqum

Paġna 46

A

1. iżgħar minnu
2. tal-Malti, ix-xogħol għad-dar
3. bdiet niezla x-xita
4. mqaxxa, biċċa injama
5. maħsud, irringrazzjah
6. L-umbrella, għasra
7. irrabjat, faqar

B

tfal, iskola, żmattat, jinten, Malti, miżerja, żgħira, affarijiet, ma daħaqx, faqar

Paġna 47

Ċ

1. Nathan ikun liebes qmis imkemma u qalziet kollu rqajja', qasir u ssikkat.
2. L-iktar haġa li daħqu biha kienet il-basket tal-iskola li minflok b'żipp għalqu b'żewġ labriet tal-inxir.
3. In-narratur mar id-dar ta' Nathan biex jagħtih il-ktieb tal-Malti għax kien hallieh mal-affarijiet tiegħu.
4. Kif ra lin-narratur, Nathan inħasad għax ra l-miżerja u d-dar fqira li kien jgħix fiha.
5. Fil-kamra ra kċina se taqa' biċċiet b'sink u *cooker* qadim, frigġ kollha sadid, mejda tal-injam u żewġ sigġijiet tal-hadid. Ra friskatur mal-art kif ukoll sodda u komodina bla bieba bl-affarijiet ta' Nathan fuqha. Fil-kamra kien hemm hafna imbarazz fuq xulxin.
6. In-narratur kellu bżonn umbrella għax kienet ix-xita.
7. Le, m'għamilx effett għax l-umbrella kienet imkissra u n-narratur xorta xxarrab.
8. Isejjahlu "siehbi" għax ra li Nathan fuq kollox qalbu tajba. Iddispaċieħ ukoll għall-mod kif jgħix Norman.

D

1. żdingata, kollox se jaqa' u ma jaqax, aħmar nar
2. qadim hafna
3. In-narratur iħossu rrabjat għax jemmen li hadd m'għandu jgħix fil-faqar bħal Nathan.
4. hadt tixriba sew

Paġna 48

A

1. persuna - persuni
2. disa' mitt miljun
3. jgħix
4. għalqa
5. għamlet
6. shana
7. jittieklu
8. produttività
9. halaq, h-l-q
10. għandhom

B

1. organizzazzjoni
2. il-volum tax-xoghol
3. faqar kbir

Paġna 50

ma twilditx, ma felhitx, ma hasbux, Ma haditx, ma qaghdux, ma waqfux, ma hadmux

Paġna 51

huwa - ma jksirx

hija / inti - ma tirbaħx

jiena - ma nimradx

jiena - ma ninzilx

aħna - ma noqomsux

aħna - ma nersqux

hija / inti - ma tinxifx

intom - ma tilbsux

hija / inti - ma taqlix

hija / inti - ma tahfirx

aħna - ma nifirhux

huwa - ma jaqfilx

intom - ma tikinsux

hija / inti - ma tiskotx

hija / inti - ma taqbizx

huwa - ma jaqdifx

aħna - ma nixorbux

Paġna 52

A

1. Pedro ma  afcaf x fl-ilma  ar tal-bajja mwarrba.
2. Anike ma bandlit x lil oħtha fl-arja.
3. Becka u Trisha ma tertqu x qalb ommhom daqskemm damu.
4. Jiena u Sina ma gedwidniex erba' kelmiet minn taħt.
5. Inti u Nicole ma gerbibtu x it-tapit għal isfel.
6. Inti ma  engilt x grizmejk tghajjat.

B

ma tlahlah x, ma tbahbah x, ma jgelgil x, ma jbaqbaq x, ma jqandlux

Paġna 53

A

ma beżlaq x - ma jbeżlaq x

ma slift x - ma nislif x

ma harħrit x - ma tharħar x

ma girfux - ma jigirfux
ma hliftux - ma tahilfux
ma habrikx - ma jhabrikx
ma każbartx - ma tkażbarx
ma žifnitx - ma tiżfinx
ma meċlaqx - ma jmeċlaqx
ma qbiżtux - ma taqbżux

B

ma taħdimx, ma toqghodx, ma jaħdmux, ma jhabirkux, ma jberbqux, ma haşibx, ma naqasx

Paġna 54

A

1. b
2. a
3. ċ
4. b
5. ċ
6. b

Paġna 55

B

Gwerra - Victory Kitchen - velu - bnin - fazola - xierref - sirena

Ċ

1. ma kinitx tkun taf x'se jtuhom jieklu
2. biċċa
3. iebes hafna
4. jiggustawha
5. jitkerrah
6. l-aħbar li se jattakkaw

D

1. Veru
2. Falz
3. Falz
4. Falz
5. Veru
6. Veru

Paġna 62

A

1. Veru
2. Falz
3. Falz
4. Falz
5. Falz
6. Veru

7. Veru
8. Veru

Paġna 63

B

1. kowt, qmis u piġama
2. Il-qmis tagħmel xenata għax il-kowt laqatha.
3. magħluq, marsus, nervuż
4. Le, ma laqathiex apposta. Laqatha għax beda jiċċaqlaq.
5. Ma jistax johroġ għax mhux l-istaġun tiegħu. Il-kowt johroġ biss fix-xitwa.
6. Bit-tilwim tagħhom qajmu lill-piġama. Nahseb li qed tħossha ...

Ċ

1. għaġeb kbir, donnok fuq ix-xwiek, daqt nitqammell
2. fil-kesha fina
3. tqajjem pandemonju
4. Il-qmis tohroġ hafna drabi u taf hafna affarijiet fuq il-baħar u x-xemx.
5. xi darba għad tiġik hazina

Paġna 64

1. salott
2. pjanti - pjanta
3. ma jnewhux
4. ma jitkellmux - ma titkellimx
5. se jhossu
6. ma tinsihomx - ma tittrattahomx
7. erba'
8. harġa - ġlieda
9. territorju - riesaq
10. a. filghodijiet
b. joqoghdu
ċ. resqin

Paġna 66

A

ma', ta', xi, xi, ta', xi, xi, ta' ma'

B

Sa, u, għal, Għal, u, sa, u, u

Paġna 67

A

- s' - s'
t' - s'
s' - t'
s' - t'
t' - t'

t' - t'
s' - s'
t' - s'
s' - t'
s' - t'
t' - t'

B

1. t'
2. t'
3. t'
4. s'
5. s'

Pagna 68

A

b' - bi
bi - b'
b' - b'
bi - bi
b' - b'
bi - b'

B

b' - Bi - b' - b' - bi - b' - b' - b' - bi

Pagna 69

A

xi - x'
xi - x'
x' - x'
x' - xi

B

1. X'ghandek fil-but?
2. X'tixtieq għall-Milied? / X'tixtieqni nixtrilek għall-Milied?
3. X'hin tqum għall-iskola?
4. X'ghandek aptit tiekol?
5. X'hemm warajk?
6. Fejn mort ilbierah?
7. X'tixtieq issir la tikber?
8. X'fadallek tlesti/tagħmel illejla?

Paġna 70

A

1. Falz
2. Veru
3. Veru
4. Falz
5. Veru
6. Falz
7. Veru
8. Falz

Paġni 70-71

B

1. b
2. ċ
3. b
4. a
5. a
6. ċ

Paġna 71

Ċ

1. Anabelle ma toqġhodx minuta kwieta
2. raqad
3. l-arloġġ m'ghadux jahdem
4. Anabelle mhix tinduna

Paġna 72

A

1. ġhaliex
2. sabiex
3. ġhaliex
4. bilkemm
5. sabiex
6. sabiex
7. bilkemm
8. ġhaliex

B

sakemm / sabiex
mingħand / mingħajr
dalwaqt
ġhalkemm / ġhalhekk
bilkemm

Paġna 73

A

1. It-Tmun
2. Fid-19 ta' Ġunju 2018
3. Chris Savona
4. Fis-17 ta' Ġunju 2018
5. Hal Imlebbet
6. Tal-ghamla ĠRJ u ta' kulur lela

Paġna 76

A

1. il-gwardarobba
2. saħħara, determinata, saħta
3. Is-serju, ċ-ċajtier
4. Regina, tal-Qlub
5. qażquż

B

1. 5
2. 6
3. 1
4. 2
5. 4
6. 3

Paġna 77

Ċ

1. L-oġġetti jtkellmu jidhru f'diversi films.
2. Is-saħħara biddlet lin-nies f'oġġetti mimlija hajja.
3. L-arloġġ, il-kandilabru u l-gwardarobba
6. Fil-film *Cars*. Huwa karattru ġeneruż u tal-ġenn.
7. L-annimali jistgħu jtkellmu.

D

1. palazz
2. puntwali
3. devot
4. galantom
5. L-oġġetti fil-hajja ma jtkellmux iżda fil-films jistgħu jtkellmu eżatt bħalma jtkellmu l-bnedmin.

Paġna 82

A

1. dawk li jkollhom dizabbiltà
2. fit-Tieni Gwerra Dinjija
3. f'siġġu tar-roti
4. Brazil
5. ghawwiema
6. Tokyo

B

1. l-Olimpijadi tas-sajf, l-Olimpijadi tax-xitwa, l-Olimpijadi Speċjali, il-Paralimpijadi
2. Il-Paralimpijadi huma għal nies b'xi diżabbiltà.
3. Bdew fl-1948 minn veteran tat-Tieni Gwerra Dinjija.
4. Bdiet ir-riabilitazzjoni u minn hemm bdiet titharreg bis-serjetà.
5. Hu stess jgħid li issa dara hekk.
6. F'Istanbul ipparteċipa f'kamp ta' taħriġ internazzjonali fuq l-ghawm għal nies b'diżabbiltà.
7. Iqum fil-hamsa neqsin kwart, jibda t-taħriġ fis-sitta neqsin kwart. Imur il-gym u joqghod attent x'jiekol.
9. Jiekol l-aktar karboidrati fi żmien il-kompetizzjonijiet għal iktar enerġija.

Paġna 83

Ċ

twieled, diżabbiltà, xkiel, eżamijiet, jitharreg, ddispjacieh, l-ghawm, holma, Malta, Tokyo, ispirazzjoni, l-appoġġ

D

1. xkiel, ipparteċipa, jakkwista
2. jixtieq, jirrappreżenta
3. a. sbatax-il
b. tmienja u għoxrin
ċ. disa'
d. hamsin
4. qatt ma ddispjacieh
5. ma jaqtax qalbu

Paġna 84

A

1. torċa
2. Berlin
3. se titlaq
4. ngorru - jgorru
5. jitlaq - se jitlaq
6. dsatax-il ġurnata
7. Ġermaniżi
8. F'dawk is-snin
9. jieħdu sehem
10. ġera

B

1. ġirjiet
2. Greċja
3. Ġermaniż
4. intgħażel
5. Awstrijak

Paġna 86

A

1. nifsu
2. qalbha
3. fluskom
4. xagħrek
5. kuġinti

B

1. snienu
2. mnieħru
3. mohħha
4. idejh
5. qalbhom

Paġna 87

Ċ

sieqi - saqajja

- ghajnek - ghajnejk
minkbu - minkbejh
xoffitha - xufftejha
riġlu - riġlejh
subaghha - subghajha
koxxithom - kuxxtejhom
difirkom - difrejkom
haddha - haddejha

D

1. idejk
2. biebek
3. żaqqna
4. ruħek
5. wiċċu
6. qalbi, fommi

Paġna 88

A

minni - lili - tieghi - bhali

- minnek - **lilek** - tieghek - bhalek
minnu - **lilu** - tieghu - bhalu
minnha - lilha - **tagħha** - bhalha
minna - lilna - tagħna - **bhalna**
minnkom - lilkom - **tagħkom** - bhalkom
minnhom - lilhom - tagħhom - bhalhom

B

1. fih
2. ghandu
3. biha
4. ghalih
5. minnha

Pagna 89

Ċ

1. fuqna
2. tiegħi
3. ghandhom
4. lilek
5. minnu
6. fiha
7. fija
8. tagħha

D

1. fuqu
2. magħna / miegħi
3. bhali
4. tiegħek
5. bina
6. miegħek / miegħu / magħha / magħkom / magħhom
7. tahtu
8. fija
9. miegħi
10. tagħna

Pagna 90

1. Emma Bartolo
2. Lil The Travellers
3. Kanzunetti sbieħ
4. Xemx u Xita / Semplicità / Hafi Paċi Kuluri
5. Il-kantant
6. Sylvano Mizzi
7. Lil ohtha ż-żghira
8. Li tiltaqa' mal-grupp

Pagna 92

A

1. b
2. ċ
3. a
4. ċ
5. ċ

- 6. a
- 7. b

Paġna 93

B

- 1. Falz
- 2. Veru
- 3. Veru
- 4. Falz
- 5. Falz
- 6. Veru
- 7. Veru
- 8. Falz

Ċ

- 1. a
- 2. b
- 3. a
- 4. ċ